

CROONENBERGHS, Mathieu (eigenlijk Jean-Mathieu) (Maaseik 8 oktober 1904 – Ukkel 15 mei 1976).

Werd in 1926 doctor in de rechten aan de Katholieke Universiteit Leuven. Datzelfde jaar werd Croonenberghs advocaat bij de balie van Tongeren, wat hij tot 1940 bleef.

In 1924-1925 behoorde Croonenberghs, samen met Gerard Romsée, Tony Herbert en anderen, tot de voornaamste acteurs van de studentenrevolte in Leuven (katholieke Vlaamse studentenbeweging). In 1927 was hij medeverantwoordelijk voor het feit dat de Katholieke Vlaamsche Bond van Limburg de Vlaams-nationalistische richting insloeg en daarna was hij medestichter van de Katholieke Vlaamsche Volkspartij Limburg (KVVL). In 1932 koos men hem tot gemeenteraadslid te Maaseik voor deze KVVL (die zich in 1933 bij het nieuw opgerichte Vlaamsch Nationaal Verbond-VNV aansloot). Van 1936 tot 1937 was Croonenberghs VNV-provincieraadslid in Limburg, van 1937 tot 1939 volksvertegenwoordiger voor het arrondissement Tongeren-Maaseik en van 1938 tot 1940 schepen van Maaseik. Croonenberghs was in zijn streek ook zeer actief in het culturele leven, onder meer als regisseur (van 1926 tot 1938) van de toneelkring Vast als Eyck bij der Mase te Maaseik. Bij de oprichting van Het Nationaal Vlaamsch Tooneel maakte hij deel uit van de raad van bestuur.

In oktober 1940 werd Croonenberghs chef van het Commissariaat-generaal voor Prijzen en Lonen (afdeling Limburg) en in 1941 directeur-generaal bij het ministerie van binnenlandse zaken. Van oktober 1942 tot maart 1943 was hij dienstdoend gouverneur van de provincie Brabant en in april 1943 benoemde de secretaris-generaal van binnenlandse zaken Romsée hem tot chef van de Vlaamse afdeling van zijn kabinet (er bestond ook een Waalse afdeling). Dit bleef hij tot september 1944. Na de bevrijding werd hij tot drie jaar gevangenisstraf veroordeeld.

In 1947 behoorde Croonenberghs tot de eerste redactieploeg die de terugkeer van het dagblad *De Standaard* mogelijk maakte. Hij was er onder meer chef van de documentatiedienst en van de redactieafdeling voor *Het Nieuwsblad*. Tevens was hij juridisch kroniekschrijver, wat hij ook bleef na zijn pensionering in 1969. Verscheidene vulgariserende juridische werken zijn uit die kroniek ontstaan. In de (anoniem) door hem geschreven inleiding tot het boek van Louis de Lentdecker over *Het proces Romsée* betoogde hij, dat het vooral aan de instandhouding van het zogenaamde regime der secretarissen-generaal te danken was "dat België zich zo spoedig heeft kunnen herstellen van de gevolgen van de oorlog".

Grote populariteit verwierf hij sinds 1964 als medewerker van de Belgische Radio en Televisie-omroep (acteur in proces-reconstructies).

LITERATUUR: L. de Lentdecker jr., *Het proces Romsée*, 1950; – A.-M. Tassier, ‘Zo woont... rechter Croonenberghs’, in *Zie Magazine* (19 juli 1974); – L.D.L. (L. de Lentdecker), ‘Thieu Chrononberghs was oaze van menselijkheid’, in *De Standaard* (17 mei 1976); – De redactie, ‘Mathieu Croonenberghs is heengegaan’, in *Ons Volk* (28 mei 1976); – E. Raskin, *Gerard Romsée. Een ongewone man, een ongewoon leven*, 1995.

ILLUSTRATIE(S), zie: Limburg.

GASTON DURNEZ*